

Kuvan lapsi ei liity juttuun.

Teksti Maarit Koskinen

Kansainvälisen adoption erityishaasteet edellyttävät huolellista valmentautumista adoptiovanhemmuuteen

Adoptiolapsuuden ja adoptiovanhemmuuden haasteet perustuvat adoptiolasten menetyksiin

Jokaisella lapsella on oikeus rakastavaan ja pysyvään perheeseen. Kun lapsi ei jostain syystä voi elää biologisessa perheessään, on adoptio luonteva keino edistää lapsen fyysistä, emotionaalista ja sosiaalista hyvinvointia. Adoptio on elämänmittainen kokemus, ja siihen liittyy lapsen yhteys vähintään kahteen, ehkä useampaankin perhesysteemiin. Lapsi on voinut kasvaa ennen adoptiovanhemmuuteen tuloaan biologisessa perheessään ja vähintään yhdessä sijaisperheessä tai lastenkodissa. Tästä johtuen kasvaminen adoptiovanhemmuudessa on erilaista ja usein kompleksisempaa kuin kasvaminen biologisessa perheessä. Vastaavalla tavalla myös adoptiovanhemmuus poikkeaa biologisesta vanhemmuudesta, sillä siinä on sellaisia ainutlaatuisia haasteita sekä vastuuta, jotka kytkeytyvät vahvasti adoptiolasten kohtaamiin menetyksiin. Edistääkseen lapsensa emotionaalista hyvinvointia on adoptiovanhempien ymmärrettävä näitä menetyksiä sekä niiden vaikutusta lapsensa elämään.

Adoptioon liittyvän menetyksen luonne

Adoptioon liittyvä menetys on moniulotteista ja kohdistuu lukuisiin lapsen elämänalueisiin. Menettäessään biologisen perheensä adoptoidut menettävät ”kelpoisuutensa” perheeseen sekä tunteen geneettisestä jatkuvuudestaan. Biologisen perheen menettämisen lisäksi useimmat adoptoidut ovat menettäneet myös adoptiota edeltävät hoitajansa ja ystävänsä lastenkodeissa tai sijaisperheissä. Lisäksi adoptoidut ovat menettäneet synnyinmaansa äidinkielen sekä tiiviin yhteyden

kulttuuriseen ja etniseen alkuperäänsä. Kansainvälisen adoption näkyvyyden ja sen ”julkisuuden” myötä lapset menettävät usein myös yksityisyytensä ja ovat muita alttuimpia ympäristön katseille ja kommentteille. Adoptioon liittyvän menetyksen monitasoisuuden vuoksi adoptoidut menettävät eräällä tavalla identiteettinsä eli käsityksenä siitä, keitä he ovat ja mihin he kuuluvat. Tästä johtuen adoptoitujen identiteettiprosessi sisältää ylimääräisiä haasteita muihin ikätovereihin verrattuna.

Adoptiovanhempien valmentaminen kansainväliseen adoptioon

Adoptiovanhempien tulisi olla tietoisia siitä, että adoptiolasten etnisellä alkuperällä on suuri merkitys adoptoitujen elämässä. *Race and culture matter*. Tästä syystä kansainvälisesti adoptoiduilla lapsilla on oikeus oppia etnisestä ja kulttuurisesta alkuperästään ja olla ylpeitä niistä. Adoptiolasten kehittyessä heidät tulisi vähitellen altistaa sellaisten ihmisten ja tilanteiden kohtaamiseen, jotka kasvattavat positiivisen näkökulman heidän alkuperäänsä. Adoptoidut ovat ylpeämpiä juuristaan, kun he ovat saaneet positiivisia roolimalleja ihmisiltä, jotka edustavat heidän alkuperäänsä. Toista etnistä taustaa edustavan lapsen kasvattaminen edellyttää adoptiovanhempiä myös määrittelemään uudelleen perheensä. Tämä herättää kysymyksen siitä, onko kansainvälinen adoptiovanhempi vain ja ainoastaan ”suomalainen perhe” vai monikulttuurinen ja/tai ”monirodullinen” perhe?

Kun adoptiovanhempiä valmennetaan kansainväliseen adoptiovanhemmuuteen, tulisi heidät saada reflektoimaan asenteitaan erilaisia kulttuureja ja entistä taustaa edustavia ihmisiä kohtaan. Tärkeää on myös pohtia sitä, miten he ajattelevat adoptiolapsen kantaväestöstä poikkeavan ulkonäön

vaikuttavan niin adoptiolapsen kuin koko perheeseenkin. Adoptiovanhemmillä tulee olla ”nollatoleranssi” rasismien suhteen, ja heitä tulee valmentaa kohtaamaan erilaisia rasismien ilmenemismuotoja sekä opettaa taitoja, joiden turvin he voivat auttavat lapsia selviytymään rasismien kokemuksista. Vanhempia tulee valmentaa niin ikään ymmärtämään, että heidän adoptiolapsillaan voi kenties tulla olemaan erilainen perspektiivi adoptioon kuin heillä itsellään on. Vanhempien tulee myös auttaa kehittämään strategioita, joilla he voivat tukea lastensa etnistä ja kulttuurista identiteettiä

Ehdotuksia adoptiovanhemmille kansainvälisesti adoptoitujen positiivisen etnisen identiteetin rakentamiseksi

- Osallistu etnisesti ja kulttuurisesti monimuotoisten organisaatioiden toimintaan
- Luo ystävyyssuhteita eri vähemmistöryhmiä edustavien ihmisten kanssa
- Tue lastesi ystävyyssuhteita eri kulttuuria, kansallisuutta ja etnistä taustaa edustavien lasten kanssa
- Kannusta lastasi mukaan toimintaan, jossa on mukana muitakin kuin kantäväestöön kuuluvia lapsia
- Lue lapsesi kanssa kirjoja, jotka käsittelevät hänen etnistä ja kulttuurista alkuperäänsä
- Katsokaa videoita ja tv-ohjelmia, jotka käsittelevät lapsesi etnisen ja kulttuurisen alkuperän historiallisia ja ajankohtaisia asioita
- Keskustele lapsesi kanssa hänen etnisestä ja kulttuuri-

sesta alkuperästään positiivisella ja kannustavalla tavalla

- Osallistu lapsesi synnyinmaahan liittyviin kulttuuritapahtumiin
- Osta lapsellesi hänen etniseen ja kulttuuriseen alkuperäänsä liittyviä leikkikaluja
- Kuuntele lapsesi kanssa hänen alkuperäkulttuuriinsa liittyvää musiikkia
- Opiskele lapsesi synnyinmaan kieltä ja kannusta lastasi oppimaan synnyinmaansa kieltä (tai kannusta lastasi säilyttämään jo olemassa oleva kielitaito)
- Osallistu kansainvälisesti adoptoituiden vanhempien keskustelu- ja tukiryhmiin
- Osallistu lapsesi alkuperämaan kulttuuritapahtumiin
- Osallistu adoptiovanhempien kansainvälistä adoptiota käsitteleviin työpajoihin
- Tutustu Internet-lähteisiin, joissa on tietoa kansainvälisestä adoptiosta
- Valmista lastasi kohtaamaan rasismi sekä löytämään selviytymisstrategioita sen käsittelyyn
- Mikäli mahdollista, kerro lapsellesi hänen biologisesta perheestään
- Mikäli mahdollista, tue kontaktia lapsesi ja hänen biologisten vanhempiensa välillä
- Harkitse vierailua lapsesi syntymämaassa

Lähde:

David Brodzinsky. *International adoption in global perspective: policy and practice issues*

Kansainvälisessä adoptiokonferenssissa Oslissa 18. – 19.5.2009

Tervetuloa perinteiseen Kiina-perheiden tapaamiseen 21.-22.8.2010 Laukaaseen Kylpylähotelli Peurunkaan!

Lapsille paljon ohjelmaa mm. ohjattu liikuntaseikkailu liikuntakupolissa sekä jokiseikkailu kylpylässä. Aikuisille tietoa mm. adoptiolapsi koulussa ja koulukiusaamisesta, lapsen sosiaalisen kehityksen haasteista
Puhujavieraita mm. Sanna Mäkipää, Hanna Raaska, Reetta Kurjonen. Tapahtuman suojelijana sekä puhujavieraana opetusministeri Henna Virkkunen.
Varaa paikkasi pian, sillä paikkoja rajoitetusti!

Lisätietoa ja ilmoittautuminen tapahtumaan:
www.kiina2010tapaaminen.com

Majoitus- ja ruokailuvaraukset 30.6. mennessä:
www.peurunka.fi/ilmoittautuminen

Tai suoraan hotelliin: Kylpylähotelli Peurunka, myyntipalvelu
puhelin 020 751 6300, sähköposti: peurunka@peurunka.fi

Tulkaa jo perjantaina!

Nauttikaa kylpylän tunnelmasta, kynttiläuintista ja vaikka hemmotteluhoidoista!
Lisäyon varaukset ilmoittautumisohjelman kautta tai suoraan hotelliin.